

Nota

Voor burgemeester en wethouders

Nummer: 15INT02723

Datum vergadering: - 6 OKT. 2015

Nota openbaar:

► **Onderwerp: Beleidsregels re-integratie Participatiewet 2015**

Advies:

1. Het uitvoeringsbesluit re-integratieverordening gemeente Hellendoorn 2012 met terugwerkende kracht vanaf 24 september 2015 in te trekken;
2. Bijgevoegd uitvoeringsbesluit re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hellendoorn 2015 vast te stellen en met terugwerkende kracht in werking laten treden op 24 september 2015;
3. Bijgevoegd uitvoeringsbesluit innovatieregeling re-integratie Participatiewet gemeente Hellendoorn 2015 vast te stellen en met terugwerkende kracht in werking laten treden op 24 september 2015;
4. Gezien de reactie van het Cliëntenplatform Werk en Inkomen de intentie uit te spreken dat daar waar sprake is van noodzakelijke extra kosten voor deelnemen aan re-integratietrajecten dan wel het aanvaarden van betaald werk, conform artikel 11 van de re-integratieverordening, deze te compenseren via bijzondere bijstand in het kader van individueel maatwerk;
5. De raadscommissie Samenlevingszaken te informeren over dit rapport en bijgevoegde uitvoeringsbesluiten;

Besluit B en W:

Conform advies

Korte samenvatting:

Aanvullend op de vastgestelde re-integratieverordening Participatiewet is een uitvoeringsbesluit re-integratie voorbereid waarin bepaalde artikelen uit de verordening nader zijn uitgewerkt. Het bijgevoegde algemene uitvoeringsbesluit is regionaal afgestemd (uitgezonderd de bepalingen omtrent de premie voor uitkeringsgerechtigden met een deeltijdbaan, wat elke gemeente naar eigen inzicht kan regelen).

Daarnaast is een afzonderlijk uitvoeringsbesluit toegevoegd op grond van het innovatie-artikel uit de re-integratieverordening. Hiervoor is gekozen, omdat binnen de regio Twente géén overeenstemming kon worden bereikt over de invoering van 2 aanvullende uitstroom-instrumenten, te weten de indienstnemingssubsidie en de bemiddelingssubsidie voor intermediairs. In het regionaal portefeuillehoudersoverleg arbeidsmarkt van 24 september is afgesproken dat de gemeenten de vrijheid krijgen om deze aanvullende instrumenten in te voeren, en de resultaten hiervan te monitoren. Dit sluit aan bij de wensen van de gemeente Hellendoorn, zodat deze regeling nu als lokale innovatie-regeling kan worden vastgesteld.

Aanleiding:

Op 9 juni 2015 heeft de gemeenteraad de re-integratieverordening Participatiewet vastgesteld en op 1 juli 2015 in werking laten treden. (NB: door abusievelijk vertraagde afkondiging is de datum van inwerkingtreding vertraagd tot 24 september 2015). In deze verordening is opgenomen dat

het college bij uitvoeringsbesluit, ter uitvoering van deze verordening nadere regels kan vaststellen voor uitwerking van het arbeidsmarktinstrumentarium. Hierover gaat dit bestuursvoorstel.

Relevante eerdere besluiten:

Raadsbesluit 9 juni 2015 tot vaststelling van de re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hellendoorn (15INT00837).

Doelstelling:

Het oude uitvoeringsbesluit re-integratieverordening 2012 intrekken en het uitvoeringsbesluit re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hellendoorn 2015 en het uitvoeringsbesluit innovatieregeling Participatiewet gemeente Hellendoorn 2015 vaststellen.

Argumenten:

1. De basis voor het uitvoeringsbesluit re-integratieverordening 2012 is niet meer aanwezig
Door het intrekken van de oude re-integratieverordening Wet Werk en Bijstand uit 2012 is de basis voor het oude uitvoeringsbesluit 2012 niet meer aanwezig.

2. Het uitvoeringsbesluit re-integratieverordening geeft invulling aan artikel 4 lid 2 van de re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hellendoorn 2015.

Door middel van artikel 4 lid 2 van de re-integratieverordening heeft de gemeenteraad u de ruimte geboden voor het vaststellen van uitvoeringsregels. Deze regels kunnen onder meer betrekking hebben op:

- a) de voorwaarden waaronder een voorziening wordt aangeboden;
- b) de aanvraag van en de besluitvorming over voorzieningen, subsidies en premies;
- c) nadere criteria voor het vaststellen van de doelgroep loonkostensubsidie en de doelgroep beschut werken;
- d) de noodzakelijkheid van scholing, de duur daarvan en de maximaal te vergoeden kosten;
- e) het opleggen van een eigen bijdrage voor mensen zonder een gemeentelijke uitkering (niet-uitkeringsgerechtigden en personen met een uitkering volgens de Algemene nabestaandenwet).

Door het vaststellen van bijgevoegd uitvoeringsbesluit re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hellendoorn 2015 wordt hieraan invulling gegeven.

Dit uitvoeringsbesluit is – net als de re-integratieverordening - regionale afgestemd door bespreking in de regionale ambtelijke werkgroep. Overigens zijn nog niet alle onderdelen uitgewerkt, zo wordt ten aanzien van onderdeel c (nadere criteria voor de doelgroep “nieuw beschut”) nog gewacht wordt op het advies van de daarvoor opgerichte afzonderlijke werkgroep over de financiële haalbaarheid hiervan.

3. Onze behoefte aan aanvullende instrumenten voor langdurig werklozen wordt ingevuld via een afzonderlijk uitvoeringsbesluit op basis van het innovatie-artikel in de verordening.

Artikel 17 van de re-integratieverordening biedt de mogelijkheid om, in het kader van het onderzoeken en toepassen van mogelijkheden om de participatie te bevorderen, af te wijken van het bepaalde in deze verordening. Vanuit de subregio Almelo zijn in dit kader voorstellen gedaan voor 2 extra instrumenten ter bevordering van de uitstroom naar werk voor langdurig werklozen:

- a. Een indienstnemingssubsidie voor werkgevers;
- b. Een incentive-regeling voor intermediairs die langdurig werklozen bemiddelen naar werk.

Ad. a: De indienstnemingssubsidie is bedoeld om werkgevers te stimuleren ook werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt, die echter niet behoren tot de doelgroep van de wettelijke loonkostensubsidie, een arbeidscontract aan te bieden. Deze stimulans bestaat uit een beperkte éénmalige subsidie van € 250,-- tot € 400,-- per maand gedurende maximaal 6 maanden. Wij hechten aan deze regeling, omdat de wettelijke loonkostensubsidie (LKS) alleen bestemd is voor werkzoekenden met een arbeidsbeperking. De gemeente kent in de bijstand echter veel langdurig werklozen waarbij geen sprake is van een aantoonbare arbeidsbeperking, maar wel een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Om hen naar werk te kunnen begeleiden zal meer dan gemiddeld moeten worden geïnvesteerd om tot de gewenste productiviteit te komen, en hen een contract aan te bieden.

Ad. b: Ook met het instellen van de bemiddelingssubsidie wordt beoogd werkzoekenden meer kansen te bieden op uitstroom naar regulier werk. Deze regeling is bedoeld om intermediairs zoals re-integratie- of uitzendbureau's te kunnen inschakelen voor bemiddeling naar regulier werk.

Uit de praktijkervaringen van de afgelopen jaren blijkt dat het inzetten van een soortgelijke tijdelijke subsidieregeling als de indienstnemingssubsidie en het maken van plaatsingsafspraken op basis van no cure no pay ook meewerkt om uitstroom naar regulier werk mogelijk te maken. Ten behoeve van een éénduidige werkgeversbenadering in de arbeidsmarktregio Twente is het gewenst om regionaal over één uniform instrumentarium te beschikken. Echter, over deze 2 aanvullende instrumenten kon geen overeenstemming binnen de regio Twente worden bereikt. Wettelijk is er overigens géén verplichting tot uniformiteit. Dit punt is op 24 september opnieuw besproken in het portefeuillehoudersoverleg arbeidsmarkt. Daarbij is afgesproken dat de gemeenten de vrijheid krijgen om deze aanvullende instrumenten in te voeren, en de resultaten hiervan te monitoren. Conform dit besluit zijn deze 2 aanvullende instrumenten opgenomen in een afzonderlijk lokaal uitvoeringsbesluit gebaseerd op het innovatie-artikel van de re-integratieverordening. Dit uitvoeringsbesluit kan nu worden vastgesteld.

4. Voor de schoolverlaters van PRO, VSO of ROC-entree-onderwijs wordt afgeweken van de 4 weken zoektijd.

Tot 1 januari 2015 konden jongeren na het verlaten van het praktijkonderwijs (PRO), voortgezet speciaal onderwijs (VSO) of ROC-entree onderwijs een Wajong uitkering aanvragen. Sinds 1 januari 2015 is toegang tot de Wajong alleen nog mogelijk voor jonggehandicapten die duurzaam en volledig arbeidsongeschikt zijn. Omdat de meeste PRO, VSO en ROC-entree leerlingen wel een bepaalde arbeidscapaciteit hebben komen zij niet meer voor een Wajong uitkering in aanmerking. Zij vallen daarom sinds 1 januari 2015 onder de Participatiewet en daarmee onder de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Uit de praktijk blijkt dat deze scholen veel werk verrichten om doorstroom van school naar werk te realiseren. Niet in alle gevallen leidt dit tot uitstroom naar werk. Na deze inspanningen vanuit het onderwijs mag niet van deze werkzoekende jongeren verwacht worden dat zij binnen de wettelijke zoektijd van vier weken regulier werk vinden. De staatssecretaris overweegt daarom voor deze doelgroep wettelijk vast te leggen dat zij vrijgesteld worden van de zoektijd.

Met het voorgaande dient rekening gehouden te worden in de uitvoering van artikel 41 lid 4 van de Participatiewet. Het is van belang instroom in de uitkering van werkzoekenden zo veel mogelijk te voorkomen, en dat de trajectbegeleiding voor deze jongeren direct na het verlaten van de school al wordt opgepakt. Voor jongeren afkomstig van het PRO, VSO of ROC-entree onderwijs wordt daarom samen opgetrokken met de scholen om zo directe doorstroom van school naar werk mogelijk te maken. Hiermee is na afsluiting van het schooljaar 2014-2015 bereikt dat meerdere jongeren afkomstig van vooral het PRO onderwijs vanuit hun stageadres een contract is aangeboden, zonedig met behulp van de nieuwe wettelijke loonkostensubsidie.

5. De bestaande premie voor werklozen met een deeltijd-baan wordt in dit uitvoeringsbesluit gehandhaafd, echter met een lager maximum bedrag.

In de nieuwe Participatiewet zijn de vrijlatingsregelingen uitgebreid, waardoor mensen in de bijstand die eigen inkomsten uit arbeid verkrijgen, een deel van de inkomsten mogen houden. Er is echter geen structurele regeling voor vrijlating van inkomsten als iemand een deeltijd-baan heeft (tenzij er sprake is van medische redenen waarom iemand niet meer dan deeltijd kan werken).

De gemeente Hellendoorn kent tot dusver een premie-regeling voor werklozen met een deeltijd-baan. In de eind vorig jaar vastgestelde Kadernota Participatiewet is – mede gezien het teruglopende Participatiebudget – het volgende opgenomen: *Afbouw deeltijdpremie (past niet in systematiek van de Participatiewet, uitgangspunt is het maximaal benutten van de wettelijke vrijlatingsregelingen, inclusief de nieuwe vrijlatingsregeling voor mensen met medische beperkingen)*¹. In het Uitvoeringsprogramma re-integratie en participatie 2015² is hierbij voorgesteld de besluitvorming hierover aan te houden tot voorjaar 2015 i.v.m. de aankondiging van nadere richtlijnen door het ministerie van SZW voor de stimulering van deeltijdarbeid. Inmiddels is hiervoor een wetsvoorstel ingediend dat strekt tot (verdere) verruiming van de bestaande vrijlatingsregeling. Het ministerie komt niet met nadere voorstellen over het

¹ Kadernota Participatiewet gemeente Hellendoorn 2015-2018, bladz. 43, raad december 2014.

² Uitvoeringsprogramma re-integratie en participatie 2015, college januari 2015.

verstrekken van premies aan werkzoekenden, dit wordt beschouwd als de lokale autonomie van de gemeenten, mits daarmee de prikkel tot uitstroom niet wordt weggenomen.

Op een landelijke thema-dag van DIVOSA (begin 2015) bleek dat veel gemeenten de oude premie-regelingen voor werkzoekenden in de bijstand hebben afgeschaft, en volstaan met de (verruimde) wettelijke vrijlatingsregelingen. Dit wordt bevestigd in een recent landelijk onderzoek van DIVOSA (publicatie 30 juni 2015) over part-time werk in de bijstand (bijgevoegd). Daaruit blijkt dat 2/3 van de gemeenten de inkomsten uit part-time werk gedeeltelijk vrijlaat. Echter, ook daarin wordt volstaan met de wettelijke vrijlatingsregelingen. Over een aanvullende premie-regeling voor personen die niet (meer) onder één van de wettelijke vrijlatingen valt, wordt in de landelijke publicatie niet gesproken.

Omdat niet alle cliënten in de bijstand gebruik kunnen maken van de wettelijke vrijlatingsmogelijkheden, vinden wij het belangrijk om de lokale deeltijd-premie wel in stand te houden. Gezien het teruglopende Participatiebudget is het echter wel noodzakelijk de uitgaven hiervoor te beperken. Daarom wordt in overleg met het Team Werk en Zorg voorgesteld het maximum-bedrag van de premie te verminderen tot maximaal € 350,-- per jaar (met inachtneming van overgangsrecht voor de personen die voor 24-9-2015 een gemeentelijke uitkering hebben ontvangen).

Effecten:

Met de vaststelling van deze beleidsregels liggen de meeste afspraken over het regionale en lokale instrumentarium vast, en komt het aan op een goede uitvoering. Door middel van de reguliere managementrapportages zullen wij u periodiek informeren over de resultaten hiervan.

Planning:

Na vaststelling van deze uitvoeringsbesluiten zullen de medewerkers die uitvoering geven aan de Participatiewet (de consultants van het team Werk en Zorg) geïnformeerd worden. Tevens zullen de benodigde formulieren en beschikkingen ingericht/aangepast worden.

Financiële consequenties:

In het uitvoeringsprogramma re-integratie en participatie 2015 is al rekening gehouden met de kosten die voortvloeien uit het inzetten van de vermelde voorzieningen (in de re-integratieverordening en beide genoemde uitvoeringsbesluiten).

Personele consequenties:

Geen personele gevolgen.

Juridische consequenties:

Met juridische zaken is gesproken over de datum van inwerkingtreding. Omdat deze beleidsregels hun basis vinden in de re-integratieverordening, wordt voorgesteld deze beleidsregels op dezelfde datum als de verordening in werking te laten treden. Dit betekent dat deze regels – met terugwerkende kracht – vanaf 24 september 2015 in werking kunnen treden. Deze datum sluit bovendien aan bij de besluitvorming in het regionaal portefeuillehoudersoverleg over de door ons gewenste aanvullende instrumenten van indienstnemingssubsidie en bemiddelingssubsidie.

Informatisering / Automatisering:

n.v.t.

Burger- en overheidsparticipatie:

Het Cliëntenplatform Werk en Inkomen heeft dit voorstel besproken in de vergadering van 21 september j.l. Bij brief van 24 september heeft het platform zijn advies aan uw college (en in cc aan de raad) kenbaar gemaakt. Het cliëntenplatform stemt in met de voorgestelde beleidsregels, met uitzondering van de voorgestelde beperking van de deeltijd-premie. Het cliëntenplatform vindt de verlaging van de maximale premie van € 700,-- (oude regeling) naar € 350,-- (voorgestelde nieuwe regeling) geen goede ontwikkeling, gezien de extra kosten die cliënten vaak moeten maken voor reizen, kleding en uiterlijke verzorging, om een baan te kunnen aanvaarden. Het platform roept de gemeente op om de bereidheid te tonen om dergelijke extra kosten te compenseren, mogelijk in een "maatwerkconstructie".

Van gemeentewege is aangegeven dat de gemeente Hellendoorn een van de weinige gemeenten is die de premie deeltijdarbeid nog kent (zie overwegingen hierboven). Het cliëntenplatform wijst met name op de extra kosten die een cliënt moet maken bij het aanvaarden van werk, zoals reiskosten. Naar onze mening moet de oplossing hiervoor niet gezocht worden in het voor iedereen handhaven van de maximale deeltijd-premie op het oude bedrag, maar in het bieden van individueel maatwerk op grond van de bijzondere bijstand. De al eerder door de gemeenteraad vastgestelde re-integratieverordening biedt daarvoor de mogelijkheid (artikel 11, vergoeding van verwervingskosten). Dergelijke kosten kunnen in het kader van individueel maatwerk vergoed worden uit het budget voor bijzondere bijstand. Dit sluit aan bij de suggestie van het cliëntenplatform voor maatwerk-oplossingen. Zoals besproken in de vergadering zullen deze mogelijkheden besproken worden met de consultants van het team Werk en Zorg.

Communicatie:

Voor openbare bekendmaking kan worden volstaan met publicatie van een bericht in het Hellendoorn Journaal en op de gemeentelijke website. Deze wordt opgesteld na besluitvorming over dit voorstel door uw college. Anders dan bij verordeningen behoeven beleidsregels niet bij de (Centrale voorziening decentrale regelgeving) CVDR te worden gemeld.

Overige consequenties:

Geen.